

DEVECSERI ÚJSÁG

Társadalmi, közgazdasági és politikai hetilap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:		Felelős szerkesztő: Dr. SOMOGYI KÁROLY	Kiadótulajdonos: HUSS FERENC	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Egész évre	8 pengő			Devecser, Klapka-ucca 16.
Fél	4 „			TELEFON 23.
Negyed	2 „			Idő intéződének a lapot érdeklő minden-
Egyes szám ára	20 fillér			nemű közlemények

Járási szervezkedés.

Régi igazság, de nem lehet elég-szer ismétlni, hogy egyesülésben van az erő. A devecseri járás közönségének sok olyan érdeke van, amely közös, viszont az egyes községek köz-érdekű dolgai is hamarabb intéződnének el, ha azokban a többi községek egyöntetűen támogatólag lépnének fel.

Szükséges lenne, ha a járás községeinek vezető emberei összejönnének és ezen ügyeket és az ezek elintézéséhez megkívántató együttes fellépés módzatait megbeszélnek.

Lapunk hasábjain már számos ily kérdést tettünk szová, de a szó elhangzott a pusztában nyomtalanul és eredménytelenül. Most újból felsorolunk egy néhány fontosabb dolgot.

Az első volna a járás területén keresztülvezető közlekedési utak fenntartásának és jókarba helyezésének kérdése. E célra hatalmas összegeket fizetünk be utadó és közmunkaváltság, kövezetvám címén. Ezen összegekből azonban nem fordítatik a mi utainkra annyi, amennyi arány szerint azokra esniek. Különösen a félreesebb községeknek vannak súlyos panaszai és sérelmei e tekintetben. Sőt még az egyes utszakaszokra már megszavazott összegek sem használtatnak fel a kijelölt helyeken.

Példa: a devecseri ut folytatólagos kövezése, mely bár megszavazott fedezettel bír, épülni mégsem akar.

A második kérdés a vonatok közlekedése. Nem tudjuk elérni, hogy legalább egy gyorsított személyvonatunk legyen a nagyobb távolságok könnyebb elérhetése végett. Pedig hadászati szempontból is kívánatos volna a cellő-mólk—székesfehérvári vonalnak fővonalá átalakítása.

A Somló vidékének elsőrendű érdeke volna, hogy a somlóvásárhelyi megállóhely rakodó állomássá építtessék ki. Ennek észszerűsége és célszerűsége annyira nyilvánvaló, hogy bizonyítani sem kell.

A pápa—devecseri vasutvonal szükségességét is mindenki tudja. Pénzügyi nehézségek állják útját a megvalósításnak, de lehetne némileg segíteni a bajon autóbusz-járatokkal. Ezt a mi kir. posta útján tervezik, de mi kor lesz ebből valami?

Ugyanígy állunk a sümeg—tapolca—kiszthelyi járatokkal is.

Súlyos fagykár és jégverés, állapotbetegsgek miatt a gazdák eladósodni kénytelenek. A hitel rendkívül drága, mert a vidéki intézetek csak több kézen keresztül, nagybancok útján juthatnak pénzhez, a nagybancok pedig kis kölcsönök folyósításával nem vesződnek. Itt is kellene valami megoldást kieszelni.

Ezzel kapcsolatos a telekkönyv hihetetlenül összekavarodott állapota, a parcellák elaprózódása, amely körülmény akadály a bekebelezéssel biztosított hitelnnyújtás lehetőségének. Ezen a bajon a betétszerkesztés mielőbbi keresztülvitele segíthetne, amit kieszközölni nem is volna olyan nehéz, ha az érdekeltek birtokosok kérnék annak soronküüli elrendelését. De senki sem mozdul.

A devecseri állami polgári iskola nemcsak Devecsert érdekli, hanem annak igen nagy környékét is. Pártfogókban, ígéretekben nincs hiány, de mekkora nyomatókat adna az ügynek, ha az egész járás lépne fel és sürgetné a jogos kérés elintézését!

Itt van az igazságszolgáltatás nehézsége, bíró és segédek elvonása folytán. Hiszen nemcsak a jogkereső közönség érdeke a jogszolgáltatás gyorsasága és pontossága, de az állam egyik létalapja éppen a jogbiztonság. Bűnözők, kártevők, család adósok éveken keresztül biztonságban érzik magukat, mert késik az igazságszolgáltatás, bár a kevés ember, akire rá van bízva, betegre dolgozza is magát.

Nem akarunk több bajt felsorolni; de az elmondottakból is kitűnik, hogy mennyire szükség volna arra, hogy a járás polgársága néha-néha egyesült erővel emelne fel szavát a közös érdekek ügyekben.

Akkor néha mégis csak lenne eredményel S.

— Az idegennyelvű iskolai fallképek ki-szorítása. A Faluszövetség és az Országos Stefánia Szövetség közös iskolai fallkép akciója Bodor Antal dr. szerkesztésében, szakferriak közreműködésével hetvenkét fáltáblából álló képsorozat készített művészi ki-vitelben s azokat a köztintzmények és isko-lák részére önköltségi áron, tehát a külföldi képek árának alig ötödésréért engedi át A megfelelő magyar szöveggel ellátott több szín-nyomású képek budapesti nyomdáknak készül-tek s hazánk érdekében vidékeik, műemlékeit, népszokásait, népviseletét, hasznos és kár-tevő állatait, a baromfityésztés, méhészet, kertészet alapismereteit s az anya-, csecsemő- és gyermekvédelem s a közegészségügy főbb

tudnivalóit szemléltetik. Eppen most van nyo-más alatt az új magyar Híszkegy, amelynek több színű művészi rajza a ravatalon fekvő, de Krisztus által életre ébresztett Hungáriát ábrázolja. E kulturáció az iskolai és iskolán-küüli szemléltető oktatás előmozdítására to-vábbi képsorozatokat is készített.

Német, francia és angol nyelvtanfolyamok Devecserben.

Mikor ezelőtt két éve iskolám megalu-lására vonatkozólag értesítéseket küldtem szét, azokban tervbe vettem a Devecserben és környékén annyira nélkülözött idegen nyel-vek tanítását. Mindezeideig a kezdet nehézsé-geivel kellett küzdeni s az idegen nyelvek tanítására sem idő, sem anyagi eszközök nem állottak rendelkezésemre.

Az idei tanév keretében végre megvaló-síthatom tervemet, mert úgy egészítettem ki a tanári kart, hogy a modern nyelvekben per-fekt, hosszabb ideig külföldön tartózkodó nyelvsvakos tanármót hívtam meg a megüre-sedett tanári állásra s így lehetővé vált ezen tanfolyamok megtartása, melyet remélem a község és környékének min den lakosa csak örömmel üdvözöl és töle telhetőleg a saját érdekében fel is fog karolni.

Ezen tanfolyamok a hallgatók többsége által meghatározott időben délután vagy este a polgári iskola helyiségeiben lennének meg-tartva.

Kívánatra haladók részére külön tanfo-lyam nyílik. A tandij a jelentkezések bezárása után lesz megállapítva a hallgatók számától függően, így ajánlatos volna minél többen je-lentkezni a tanfolyamra, mert így a tandij mi-nimális összegg zsuorodna össze s min-denki által hozzáférhetővé válna a mai nap annyira fontos idegen nyelvtudás megszerzése. Vidékiek részére kívánatra a kényelmes vo-natösszeköttetések tekintetbe vételével ele-gendő jelentkezések esetén külön tanfolyam alakulhatna.

A tanfolyamok f. évi november 1-én kezdődnek hetenként kettő, illetve három órá-val.

Remélem, hogy tervem sok megértő em-ber helyeslésevel találkozik s hogy vissz-hangra talál a község és környék lakosainak minden rétegében, mert hisz ezen új tanfolya-mok nemcsak a község kulturális törekvését szolgálják, hanem minden résztvevő hallgató egyéni előnyeit. Jelentkezni lehet vasárnap és csütörtökön d. e. 9—12-ig irodámban, Széche-nyi-utca 1. sz. alatt.

Dr. Kondorné Kóh Irén
a polgári iskola igazgatója.

— Előfizetőinkhez. Lapunk mai számá-val a harmadik évnegyedbe lépett. Tisztelet-tel kérjük az előfizetések megújítását és a hátralékok szives beküldését.

Beszámoló.

A devecseri választókerület országgyűlési képviselője, dr. Schandl Károly földmivélségi ügyi államtitkár e hó 8, 9 és 10-én Somlószőlős, Borszörcsök, Doba, Magyarpolány, Noszlop, Somlóvecse és Oroszi községekben tartott beszámoló beszédeket. A pártkülönség nélkül közszeretben és tiszteletben álló képviselőt a sürgős gazdasági munkák mellett is nagy számban összegyűlt választók nagy figyelemmel és lelkesedéssel fogadták és hallgatták meg. Bizalommal és megnyugvással vették tudomásul a külső és belső politikai és gazdasági helyzet tekintetében adott felvilágosításokat. Különösen szép volt a fogadtatás Magyarpolányban, ahol százötven levente s ünneplő ruhába öltözött leányok sorfala közt történt a bevonulás.

A beszámoló után minden községben meghallgatta képviselőnk a helyi panaszokat és azok elintézése iránt megbeszéléseket folytatott képviselőnk. Körutja befejeztével Somlóvecse községben id. *Egyed* Károlynál volt társasbéd, amelynek során *Beldák* Endre, *Barcza* Dezső és a házigazda mondtak lelkes felköszöntőket, melyekre adott válaszában képviselőnk megható módon küldötte köszönetét a megnyilvánult szeretetért és ragaszkodásért kerülete valamennyi polgárának.

Dr. Schandl Károly megjegyződhette róla, hogy id. *Egyed* Károly szavai szerint „nemcsak a csongrádiak tudnak szeretni és tisztelni, hanem a mi jóra való népünk is.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik korán elhunyt drága kis leányunk:

Lidia

temetésén megjelentek, ravatalára koszorút helyeztek és mély fájdalomukat bármilyen módon enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk halás köszönetet.

Devecser, 1927. okt. 14.

**Varga József
és családja**

ÜZLETI
pultok, állványok stb.
olcsón eladók

Cím a kiadóban

A „tétémeny”

Volt nekem egy hűséges munkásom, aki mint faragó mester, sok évig dolgozott mellett a drávai erdőkben. Csendes, szelíd természetű ember volt az öreg Kálmán bácsi és becsületes szorgalmából békességgel éldegélt a faluvidéki kis házikójában.

Egyszer, midőn már több nap óta nem láttam őt, kérdézősködésemre arról értesültem, hogy szegény jó emberem beteg fekszik; meglátogattam hát és érdeklődtem a betegsége felől. A felesége csak sirt, ritt, fördelte a kezét, mert hogy az öreg már beszélni se igen tudott; csak feküdt némán, élő halott gyanánt.

Hónapok mulva az én emberem ismét megjelent az erdőn és furt-faragott a régi mód szerint; de bizony a betegség meglátogatót rajta. Beszélgetés közben faggattam, hogy hát tulajdonképpen mi volt a baja; mert erről az asszony sem akart előttem szintvallani és szeget ütött a fejembe, hogy az öreg is olyan titokzatos, csüröm-csavarom feleleteket adott. A szegény ember az „ur” előtt még a baját, szenvedéseit is titkolja, bizalmatlan. Csak nagy sokára sikerült az öreget vallomásra bírnom.

Elmondta aztán, hogy egy szép holdvilágos estén kissé megkésve érkezett haza és mivel fogytán volt a petroleum, a vacsoráját az ablakpárkányra tette az asszony. Miközben eszegeti a szerény ételt, egyszercsak látja ám, hogy az udvar szélén egy vén banya sompolyog a szép renbe összerakott tüzfához és egyiket a másik után zsákba dugdosva, iparkodik elfele. Az öreget elöntötte a méreg e vakmerőség látán és abbahagyva a vacsorázást, indult a tolvaj után. De biz' annak már csak hiult helyét találta; mikor pedig nagy bosszusan befelé fordult volna, valami rossz érzés nehezedett rá. Nem is evett tovább; lefeküdt és ettől kezdve három hónapig nyomta az ágyat súlyos betegen.

Itt nagyot sóhaj az öreg, asztán fáradt szomorúsággal folytatja:

— A feleségem még azon éjszaka elvitte az ingemet a javóshoz és az meg is öntötte egyszer; de azt mondta, hogy egy hét múlva megint el kell a viselt ingemet vinni. Mikor másodszor is megöntötte, akkor már bement a valóságot is, hogy: tétémenybe léptem, de nagy szerencse, hogy bal lábbal léptem bele, mert ha jobb lábbal léptem volna, biztos elpusztulok.

Hát biz' az én jó emberem nemsokára be is fejezte a földi pályafutását, mert egy fél év múlva valahogy alaposabban érte a szélütés és hamarosan végzett vele.

Ez azonban csak az én „uras” megjegyződésem. A falu népe a javósnak adott hitelt, mert szerintük a tétémeny vészese hatása csalhatatlan. Az a vén boszorkány csak azért melle a falopást, hogy kiszemelt áldozatát rácsalja az utjában titkon elhelyezett tétémenyre! Vén csoroszláknak, fífikus természetű gonosz asszonyoknak tulajdonítanak ugyanis a köznépek körében olyan képességet, hogy ezek egy szempillantással megbetegítik az embert, állatot; megrontják a vetést, aratást és ha az általuk készített bűvös szert tarka rongyokba kötve valakinek a házába, udvarába, vagy istállójába csempészhetik: ott kész a veszedelem.

Mesének is hihetetlen ez, pedig valóság! Ugyanott történt egyszer nálam, hogy cselédváltozáskor az új kocsisom felesége azal állított be hozzám, hogy a kenyérsütő kemencéjüket romboltassam le és építessék újat, mert a régi „tétémeny” találtak, tehát abban lehetetlen lesz jó kenyeret sütni. És elő is mutatta a „tétémeny”: egy piszkos tarka rongyba kötött, dionagsági, bűdös maszadékok, mely a kenyérsütő belső sarkából került elő, midőn azt „szokás szerint” megvizsgálták. Egy másik cselédváltozáskor pedig azt újságolták, hogy a kertemben addig nem fog gyümölcs teremni, míg a javós asszony ellenszerelemmel meg nem öntözi a fáimat, mert azokra valaki „tétémeny” kötözött. És valóban: minden gyümölcsfámon egy-egy kis piszkos szalagocskát találtam. De peraz eszembe se jutott, hogy újra építessem a kenyérsütőt, vagy hogy a javósszony vizével permeteztessem a gyümölcsfámat. Am: hiába sült jó kenyér és hiába volt gyümölcstermés; a nép balga hiedelme a kez-

zelfogható valóságot is misztikumba burkolja, hogy ezzel áltassa gyarló hűségét.

És eme naiv hiszékenységből az élelmes javósszonyok egész kényelmesen megélik. A „megrontás” hiedelme ugyanis szinte örökéletű és ennek egyetlen orvosa a „javós”, aki természetesen arról is gondoskodik, hogy a „megrontókban” ne legyen hiány. Gazdagok nem lehetnek ugyan, mert a gazdagság devalválina a hitelüket, minthogy ők bizonyos „apostolt” hivatásban iparkodnak feltűnni; egyébként azonban könnyen és jól élnek, mert a nép kegye bőven gondoskodik róluk. És minél drágábbak, annál értékesebb lévén a „praxis”: a bizalom csak fokozódik irántuk, sőt néme-lyiknek még az „ereklyéit” is megörzik. *S. D.*

H I R E K

Községi jégvermet!

Betegek vagyunk sokszor és sokan; laz gyötör bennünket, forró verejték gyöngyözik elgyengült testünkön, oh milyen üdítő, milyen fenségeseen jöves érzés, mikor a földi pokol forróságát enyhíteni lehet egy darabka jéggel!

Ne beszéljünk itt arról, hogy milyen fontos szerepet tölt be az emberi élelmezés nyári ellátásánál a jég; a gyors romlásnak kitett élelmiszereknek jéggel való megóvása, konzerválása és hogy a kánikula tébolyító forróságában milyen testet-lelket üdítő, felfrissítő egy pohár jégbehűtött ital: maradjunk csak a betegeknek!

Elsőrendű, országos érdek, hogy minden község betegeinek állandóan és megfelelő mennyiségben álljon rendelkezésére jég. Devecserben kórház is van. És mindig sok benne a beteg. Jege pedig annál kevesebb van.

Minden községnek erkölcsi kötelessége lenne egy házi jégvermet felállítani. Ezt pedig a legminimálisabb anyagi áldozattal meg lehetne csinálni. Mindössze a jégverem felállítása kerülne pénzbe. És én bizton tudom, hogy nem akadna a községben egyetlen egy olyan fogatos ember sem, aki nem a legnagyobb örömmel és szives készséggel vinne hét-három kocsi jeget a községi jégverembe.

A köz javára, önmagának, mindenkinek. Tessék ilyenformán megpróbálni!

A siker nem maradhat el.

— Gyászrovat. Dr. *Kapossy* Lucian, a pápai ref. főgimnázium tudós tanára, életének 78-ik évében e hó 9-én hirtelen elhunyt. Több mint negyven éven át tanított, nevelt sok-sok derék fiat a hazának. Temetésén igazi gyász és fájdalom kísérte utolsó útjára. Puritán jellem, bölcsesség, szerénység, kedvesség, övély iránt önfeláldozásig menő szeretet, páratlanul saivós akaratú és munkásság az utolsó pillanatig, ezek voltak lelkének fő tulajdonságai. Áldás emlékére!

Súlyos csapás érte *Varga* József devecseri vaskereskedőt. Öt éves kis Lidia leánya e hó 11-én a szombathelyi kórházban, ahová vakbélgyulladásal operáció végett szállították, meghalt. Temetése szerdán délután ment végbe Devecserben a ravatalánál *Novák* Rezső akai ág. ev. lelkész gyönyörű gyászbeszédet mondott.

Günther Imréné, *Günther* Ferenc devecseri terménykereskedő édesanyja, e hó 11-én 66 éves korában Székeshajváraott elhunyt. Holttemetét Badacsonytombajba szállították és ott helyezték e hó 13-án örök nyugalomra.

— Csatornázás. Ismét egy lépéssel előbbre jutottunk a haladás útján. Mint örömmel láttuk a hét folyamán, az Árpád-utcában hatalmas cementcsöveket fektettek le, alagsövezik az egész környéket. Igen jól van ez így és talán egy-két év múlva csatornázza lesz az egész város s megszabadulunk a nyári bűzlődt pocsolgatótól a azoknak beteg-segterjesztő miazmától.

— A kórházból. „Nagytakarítás” címmel írjuk meg ezelőtt két héttel, hogy egy jobb sorsra érdemes közművezetőnknek az intézet vezetője eltávolította az oda nem való elemeket. Ez az intézmény a devecséri járási Berta-kórház. Mint most személyesen is meggyőződöttünk róla, a kórházban pedáns a rend, jó a koszt, új a személyzet, amely minden tekintetben igyekszik hivatásának megfelelni. És úgy hisszük, hogy dr. Szalay főorvos ilyenformán el is éri a kitűzött célját: kikifogástalan, elsőrangú kórház lesz a mi kórházunkból, amely hogy a háború után lerongyolódott állapotából kiemelkedett, csak dr. Szalay páratlan agilitásának és munkásságának köszönhető.

— A gyomorfájás, gyomornyomás, bél-sárpangás, nagyfokú erjedés, rossz emésztés, fehér nyelv, kábultság, fülzúgás, halvány arc-szín, rossz kedv a természetes »Ferenc József« keserítév használatával elmulik. Az orvosi világot legnagyobb elismeréssel nyilatkozik a magyar *Ferenc József* vizről, mert hatása megbízható és rendkívül enyhe. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— A devecséri anyakönyv. *Születés*: Okt. 7. Kötéljáró Antal kisbirt. és neje Illés Ilona leánya Anna rk. *Halálkozás*. Okt. 9. Imre Jánosné szül. Molnár Anna 80 éves, rk., végegyengülés. *Házasságot* nem kötöttek.

— Temetés volt az utcában, aztán sok nép gyűlt össze a halottas háznál; sok könyv kihullott az emberek szeméből, amikor a pap a krisztusi szeretetről beszélt, a földi élet gyötrelmeiről s a tulvilág béke-szerűségeiről; aztán az emberek lehajlott fővel álltak, magukba mélyedtek s egy-két pillanatra talán megtisztult lélekkel tekintettek az Ég felé; s lepergő könyvekben felolvadt az élet sok-sok bánata, keserűsége és szelíd megnyugvás, béke-szerűség, lelkiszeretet költözött sziveikbe. Azután jött egy elegáns urhíntő, két büszke, fényesszőrű, dőlő paripával, csillogó rajtuk az ezüstveretű szerszám, keményderékű, nyalka kocsis a bakon; a temetés utcájában volt dolga, talán két épülettel feljebb a halottas háznál. Aztán amikor meglátta, hogy a sarkon fekete ruhás, gyászoló emberek állnak, akkor rövidre fogta a gyeplőszárat és a másik utcán, másik téren át hajlott be csöndes kocogással az utcára, levette darutollas kalapját és sietve elvégezve dolgát, elment az utcából. És én önkénytelenül is arra gondoltam: mekkora szív, milyen nemesen érzi szív szorult ebbe az egyszerű kocsisba, aki egy elegáns gesztussal más utcába kormányozza vágatató lovait, hogy ne zavarja a gyászolókat áhítatos szomorúságát! Hányan, de hányan vannak azután, akik elől a más fájdalom, más bánata nem ér annyit, mint egy eldobott üres gyufaskatulya.

— Egérjárás. Az első vészkiáltás már elhangzott az újságokban, hogy a Dunántul mezőgazdaságát ismét egérinvázió fenyegeti. Hogy ez mit jelent, azt sajnos, tapasztalatokból minden gazda jól tudja, de védekezni alig bír ellene, mert ez a magyar emberek között alig elképzelhető okos egyetértéssel volna csak sikeres, ha t. i. mindenki megtenné a kötelességét. A gazdasági felügyelő és az illetékes hatóságok közbenjárása sokat segíthetne e bajon, ha idejekorán kieszközölnék akár szépszerével felhívások útján, avagy rendeletileg, hogy míg az egérveszedelem tart, addig a vadászok, erdő- és vadőrök ne löjék a házi-macskákat, menyéket, a baglyokat, vércsüket és az ölyveket, mely utóbbiak ilyenkor élet-ösztönükből folyólag messze vidékekről összesereglenek az egérjárás helyén és hihetetlen mennyiségben pusztítják az apró kártevőket éjjel-nappal szüntelenül. Ilyenkor még a róka-nak is kegyelem dukál, mert az egér kedvenc csemegéje és ha könnyűszerrel hozzájuthat, akkor nem dokkázhatja a bőrét merész kalandozásokkal. De az eke után járó ügyes gyerekek is sok egeret tudnak elpusztítani bottal, nyírágéprével, lábál és e mulatság révén megmenekítik a vetést, a drága kenyeret!

— Panasz a pékekre. Általános a panasz a devecséri pékekre amlatt, hogy délután

4-5 óra előtt nincs friss sütemény, holott mindenki szivesebben fogyasztaná a reggeli kávéjához. Azt hisszük, minden különösebb meg-erősítés nélkül segíthetnénk ezen a bajon a pékmesterek.

— Erzsébet Királyné Szálló Budapest, V. Egyetem-utca 5. Elsőrangú családi szálló, a Belváros központján. 100 szoba, központi fűtés, vízvezeték mosdók, lift, fürdőszobák. Egy ágyas szobák 5-9 P-ig, két ágyas 6-12 P-ig. A szállóban van közkedvelt étterem. Kávéház, söröző pince. Saját termései somlói borok. Esténként a legjobb cigányzene. *Szabó Imre tulajdonos.*

— Akasztófahumor. Öreg, kopottszőrű, minden kutyaszírral kikent koldus jár házról házra. Eneki monoton egyhangúsággal a régi danát:

— Adjatok, adjatok,
Amit Isten adott.

Azaz dehoggy. Aki jobban megfigyeli, annak így szól a dal:

— Adjatok, adjatok,
Ugy is megvakultok...

Devecsériben történt.

— Értékmegtérítés a 80-82 kg. súlyú buzák után. A budapesti áru- és értéktőzsde tanácsa az elmúlt héten tartott nagyfontosságú ülésén végre teljesítette a gazdalközönség régi kívánságát és a mezőgazdasági érdekképviseletek által javaslatba hozott harminchat gazdaszakértő közül tizenkettőt beválasztott a tőzsde bizottságába. A gazdátársadalom képviselői október 10-én kezdték meg működésüket a gabonátőzsde szakértő bizottságában. Elintézték nyert a gazdátársadalomnak egy másik kívánsága is. A gazdák ugyanis már jó ideje követelik, hogy az idei buza jó minőségűre való tekintettel, az előző akkor is kapjon értékmegtérítést, ha a buza nem 79, hanem 81 vagy 82 kg. súlyú. A tőzsdetanács úgy döntött ebben az ügyben, hogy ha a buza minőségi súlya 80 kg, vagy ennél több, úgy 35 százalékot kell megtéríteni a szállítónak, vagyis 78-tól 80 kg-ig szintén fél százalék lesz a térítés. A tanács határozata szerint azonban ez a jóváírás már csak a jövő évi buzatermésre vonatkozik, mert ellenkező esetben a perek egész sora indulna meg a 80 kg-ig való térítés utólagos érvényesítésére.

— A házhelygyénylők figyelmébe. Akik házhelyekre az új vasut-utcában igényt tartanak, *Varga József* vaskereskedőnél jelentkezzenek.

Szüreti elégia.*)

Október: a hegyek hónapja. Ilyenkor, ugy Teréz-napja táján, hirtelen benépesül a Somlóhegy; nyitott pinceajtók, ablakok, füstölő kémények, lakott helyek emberi larmája s este a hajlékok ablakából rubintszemként messze csillogó mécsvilág jelzik, hogy szüret van.

A régiek Teréz-napja előtt sohasem szüreteltek s azok — kevesen — akik manapság is adnak még valamit arra, hogy jó boruk legyen, október közepén kezdik a szüretet. Ilyenkor népes, vig, nótászóló, cigánymuzsikától, pisztolydurrogástól volt hangos a hegy. Most persze nem így van, mert hiszen a leg-sivárabb, legnyomorúságosabb időkét éljük, amit ez a nemzedék mégért; mikor a szüret sem szüret, hanem, mint minden e világon, valami kapzsi kapkodás, olybá tűnik föl, mintha az emberek a magukét is úgy lopkodnák össze...

Fuit... Volt csak szüret.

Mostanság nem szorul fel a szőlősgazda mulatópajzsaival éjjeli szállásra, illatos hegy-széna közé, a padlásra, hogy a szobát átengedje gyengébb nembeli vendégeinek, mint hajdanában, amikor leszédtek a présház ajtóit s felgurították a hordókat, hogy legyen mire teríteni és itálni a vendégeknél. Ma nem hívnak vendéget, barátot; a vendégszeretet az emberszeretettel együtt mesetéma lett csapán, azt tartják az emberek, csak maguknak legyen s ha van, másnak minék juttassanak a jóból.

* Esetek a sorokat 1920-ban írtam, hét esztendővel ezelőtt, de ma is aktuálisak. A szüret ma is csak „olyan hadi”!

Az őszi gápsugár, dér színezte faleveleket hullatgató széllel nem hordozza a magyar nótá lágy akkordjait, nem látni a cigányt, pedig máskor tele volt velük a hegy. Ma mégis egy-kettővel összeakadni a vízmoszt utak tekervényein, csak panaszt hallani fölűk; már messziről lesir ábrázatukról valamilyen méla szomorúság. Még az öregebb *Arvai Pál-ri,* az örkéke vig vén cigány is rosszkedvű. Tudja, hogy a szüret nem szüret, azért, csupa megszokásból, feljött körülnezi. Ugy van ő is, mint a szerelmes ember, aki tudja, hogy minden hiába, mégis felkeresi a kedvest, hogy talán, hátha... Mert a reménytelenségben is van reménység.

Dörmögött, elégedetlenkedett az öreg, sehogyse volt kibékítve ezzel a fejetetejére állított világgal. Réki mondta a szentenciát:

— A hegédümet se vettem elő egész nap. Minek, kinek? Nincsen máma ur!...

Nagyott sóhajtott s a sóhajában benne volt a háború utáni béke furcsa nyomorúsága:

— A szüret is csak olyan hadi! Minden olyan hadi...

— Hát egy jó nótát! — Indítványozza azután és máris bontogatná elnyújtott vászon-tokjából féltett nyiretlyűjét, de a válasza tagadó:

— Hagyjuk, vén cimborai! A nótáskedvet elvitte az őszi széllel, a háború...

— El-é?! — kérdezi is, feleli is rája, majd kihörpinti borát és nagybűsan elköszöm. Kissé görnyedt, tétova alakját elnyeli a mély hegyi ut s ugytetszik vele együtt tünik tova a régi szüret, a táncos, nótás, pisztolydurrogásos vig szüret, amely sohasem jő vissza...

A hajlékban préselgettek, egyhanguan csöppögött a must, szóval pipátgatót a vincellér, kint, a rendek közt, daltalan csipegeték a szőlőt a szedők, — mintha ellopták volna az emberek jókedvét.

Az ajtón halk kopogtatás hallatszott, a híres Péter barátának késői utóda: hamvas arcú szerzetes-fráter lépett közeink:

— Dicsértessék...

— Mindörökké!

A szokásos mustért jött — egy kis „asztal-bor”-ért. Emléklül olvasót, szentképet adott. Mig a vincellér mustot töltött a puttonyába, bor került a vendég elé. Nem ivott. A fok-hagymás birkacombhoz sem nyult hozzá. Ezt már nem lehetett szó nélkül hagyni:

— Ejnye, ejnye, tisztelőndó ur! Pedig az előző, akik itt megfordultak, ettek is, ittak is!

Igaz, ők már idősebbek voltak s jobban tudták értékelni a szüret nyújtotta jókat, míg ez a gyerekeMBER még madári távlatból nézi az életet. Majd tiz év múlva, ha véletlen ismét összehozna bennünket a sors, tudom, nem tolná félre ő sem érintetlen a somló szüretnek hagyományos csemegéjét, a fokhagymás birkacombot s nem hagyja kortyolatlan a kékesen csillogó ónedűt: Lavatta „servus humillimus”-át...

Furcsa szüret biz ez! A cigány rosszkedvű, a barát nem iszik, a szedőliányok nem dalolnak, a présházakból is nótászó helyett legfeljebb hordókongás hallatszik. Még a hegyormon megkopott, vén sasként tollász-kodó váromladék sem a régi; mint a beteg ember, fogy napról-napra, évről-évre kevesebb fal mered bejőle az égnek. Pár évvel még és hirmondója sem marad az Árpádok, Anjouk, Hunyadiak dicsőségét hirdető várnak, leomlik az egész s maga alá temeti a messz-hős Bakacs Elek és a szépséges sümegei Lóra tragédiáját...

Akár egy megkopott érdekes emlékkönyv lapjai tűnnek elénk a várrom zöldesszürke falai: telis-tele vése, írva nevekkel, mondásokkal. Sok ismerős van köztük, kiknek nevét azóta fejfákra, keresztekre vették...

A névtömkeleg között két kedves betű után kutat az emlékekről-émlékekre síkló tekintet: talán ez megmaradt az idillből?...

** Azóta ő se járja már a Somlót; a néhai Esterházy Ferenc gróf „udvari primása”, ahogyan magát nevezni szokta, maga is néhai lett. A devecséri cigányos apró hajlékából egy még apróbb házikóba költözött ki, oda, ahol cédrusok és fejfák alatt megszokott szívek porladónak száradnók muzsikája csendben. Ott iszik a régi jó cigány s a régi jó urakról álmodik.

Egy, immár a múltba veszett, arannyal futtatott őszi nap délutánján vésődött oda: két betű egy szív-keretbe... Hiába, nem maradt meg a szív: lemosta az idő, Elmosta... mint az élet viharai annyit szépet, jót, álmat, ábrándot, mindent... De — csodálatos! — valami mégis megmaradt, egy jellemző mondás az elmosott betűk felett: "Tutto trapassa e nulla puo morir." (Minden elmúlik, de semmi sem hal meg.)

Emlékeimből a Szent Márton kápolna harangja ébresztett valóra: vecsernyére hívott. Mentem. Különbben is mindig azt teszük: megyünk kedves hangok, csillogó fények, csalogató célok felé, mignem valahol vége lesz az Útnak. És akkor az Ut végén megtudjuk, hogy a melegegő pásztorlúzek kialudtak s a csalogató muskátlivirágnak — nincsen illata.

A hegyoldal aranybarna asszonyi pompában fűdött, a dércsókoita levelek száz színen csillogtak a fákön és hullógáltak alá, mint muzikaszó közben emlékfakasztotta könnyecsképek. A megszedett szőlők közt borszorgató szellő forró, piros nyárról dudorászott búsi elégiát; a borókafenyőkön feketerigók csipegették a bogyt és az ég alatt varjak szárnyaltak keresztül, vadlibák húzták át, mint egy kárpótlásul, hogy azért ne maradjon márdátalan az őszi mező s később a téli táj...

A kis kápolna néma csendben áll. Sok százas, vastag falairól apró ablakszemek tekintgetnek törpe tornyán kereszt hirdeti: Örök az Isten. Bent félhomály dereng, az egyszerű oltáron leánykezek szedte őszi vadvirágok hervadoznak s a fakó oltárképen fényesen ragyog a glória. Áhítat, nyugalom, tisztaság, mindenütt s a belépő ajkáról önkénytelenül száll el: *Ave Mária*...

A közelben fakeszt, emellett forrás csörgedez, melyből patak ered, Akinek valami ellopta ajkáról a mosolyt, ide jöjjön el, nézzen fel a megfeszített Megváltó szimbólumára, megenyhül a lelke s ha beleléz a forrás csobogó vizébe, arca elszelidül s ugytetszik, újra hallja édesanyja altató dánáját: a bölcsődalt...

Soká álltam ott. Néztem föl, a keresztre és még följebb, az égre, melyen ekkor gyúltak ki a csillagok, biztatásul a téveteg embernek: „Nézz a magasságba!” Néztem és halgaltam a forrás meséjét, avar zizegését, szellő sóhaj-tását, mignem este lett s haza indultam. Haza. Mert hát, mindig hazafelé megyünk.

A kabóca-bogárka őszi muzsikája kísérte.
P. I.

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel tudatom régi nb. megrendelődimm, hogy

FÉNYKÉPESZ-ÜZLETEMET

a hét folyamán saját házamba, Devceser, Bem-utca 2. sz. alá, (Sárközy-vendéglővel szemben) helyeztem át.

Midőn ezt szíves tudomásul adni szerencsém van, egyben közlöm, hogy modern, a kor követelményeinek megfelelő műtermet rendeztem be, hol a legkényesebb igényeket is kielégítő felvételeket készítek.

Elvállalok fényképnagyításokat, régi képek javítását.

Különleges gyermekfelvételek

igazolványokba, munkakönyvekbe gyorsan és mérsékelt áron készítek fényképeket.

Szíves pártfogást kér
teljes tisztelettel

Sikló Géza
fényképész

Placi gabona árak.

Buza	27—28	P	Zab	18—19	P
Rozs	25—26	"	Tengeri	10—12	"
Árpa	26—27	"	Burgonya	4—5	"

Tüzifa-eladás

nagyban és kicsinyben a

széki erdőn

mindennap. 6—14 P. mindenféle választék kiadós méterekben a veszprémi országot mellett.

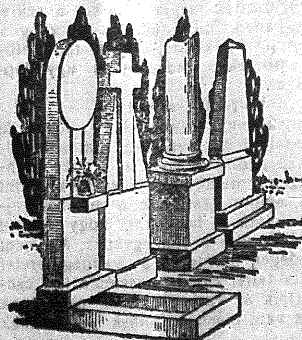
HELYI képeslapok (Új felvétel)

HUSS FERENCNÉL

Günther Ferenc okl. gazda
gabona- és terménykereskedése.

Elfogad előjegyzéseket, nemesített buza és rozs első utántermésű vetőmagvakra létesítendő vetőmagtisztító telepe úgy a gazdaközönség, mint a kereskedők érdekeit szolgálja

KEGYELET

Ha szép emlékkövel akarja szeretettel iránt kegyeletét leróni, akkor tekintse meg

Weisz Mór és Fia
működő sirkőraktárát

ahol azt olcsón, anyagi megterhelése nélkül szerezheti be.

Értesítés.

Van szerencsém értesíteni a helybeli és vidéki hölgyközönséget, hogy az

őszi és téli kalap ujdonságok lerakata

megérkezett. Nagy választék van bársony és filc kalapokban.

Alakítást vállalok. Gyászkalapok 24 óran belül elkészülnek.

Szíves pártfogást kér teljes tisztelettel

Pék Terus
Devceser, Klapka-u. 13

Hirdetéseket jutányosan felvesz a kiadóhivatal

Üzletátvétel

Tisztelettel tudatom, hogy a régi jóhírnevű Czinder Károly-jele

mészáros és hentes- üzletet

átvettem és azt saját nevem alatt tovább vezetem.

Midőn ezt tudomásul adni szerencsém van, biztosítom a m. t. közönséget szigorúan pontos és megbízható kiszolgálásról, a lehetőség szerint a legolcsóbb napi áron.

Szíves pártfogást kér

teljes tisztelettel
Németh János
mészáros és hentes.

Kizárólag elsőrendű husokat árúsitok. Szíveskedjék erről egy bevásárlásnál meggyőződni.